

Geen aandacht voor deugden in de opvoeding: ZONDE!

Het grote deugdenboek voor ouders en kinderen onder de loep

Mirte Loeffen

Hoofdzonde is een term die in de Rooms-katholieke traditie wordt gebruikt. Het gaat hierbij om zeven zonden die ieder aan de basis zouden liggen van vele andere zonden. Ze werden als lijst in de zesde eeuw opgesteld door Paus Gregorius I. In dit artikel zijn ze aanleiding om de zeven deugden die er tegenover staan te onderzoeken aan de hand van 'Het grote deugdenboek voor ouders en kinderen' van Linda Kavelin Popov.⁽¹⁾

Het grote deugdenboek is in 1991 geschreven op initiatief van drie Canadezen die samen besloten iets te ondernemen tegen het toenemende geweld in de wereld, ook bij kinderen en jongeren. Het trio (psychotherapeute Linda Kavelin-Popov, haar man Dan Popov en klinisch kinderpsycholoog en haar broer John Kavelin, art-director bij Walt Disney) vond haar antwoorden in de geschriften van de grote wereldreligies. Hieruit verzamelden ze meer dan driehonderd deugden: goede eigenschappen die in ieder van ons aanwezig zijn en gevoed kunnen worden.

Wat opviel was dat in het christendom, het jodendom, het hindoeïsme, het boeddhisme en de islam dezelfde deugden en de ontwikkeling ervan hoog stonden aangeschreven. Uit de lange lijst selecteerden de auteurs 52 deugden die ze uitgebreid beschrijven in het deugdenboek. In meer dan tachtig landen wordt er met het boek gewerkt, zowel binnen gezinnen als in scholen, crèches, opvangcentra en gevangenissen. Initiatiefneemster voor de vertaling is de Nederlandse communicatietrainer Annelies Wiersma. Zij geeft trainingen en workshops over het boek en richtte daartoe de Stichting Virtues Project Nederland (SVPN)⁽²⁾ op.

Terug naar het grote deugdenboek: de toelichting bij de deugden volgt steeds een zelfde stramien. Eerst lezen we een citaat uit een heilig geschrift. Vervolgens wordt er uitgelegd wat de deugd inhoudt, waarom je het in de praktijk zou brengen, hoe je dat doet in het algemeen en hoe je

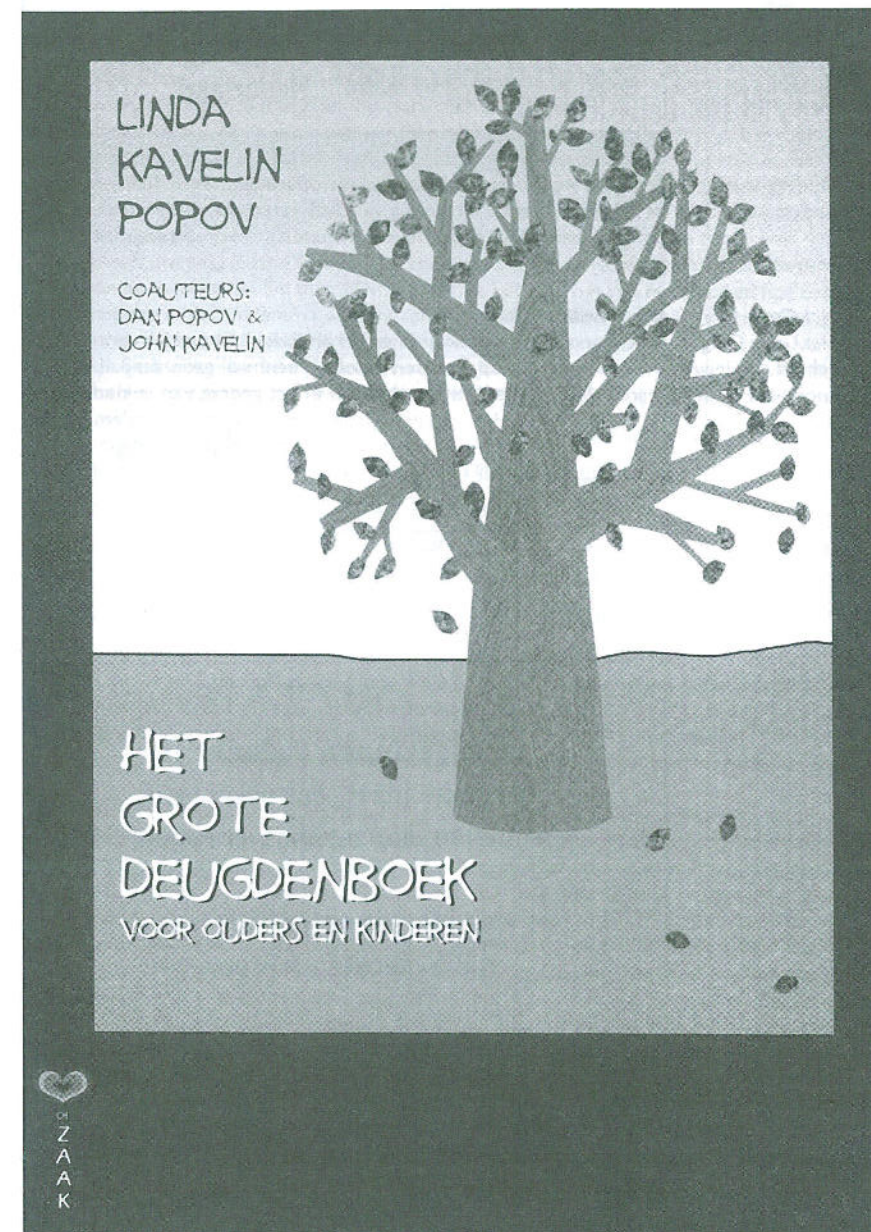
dat doet in specifieke situaties. De bespreking van een deugd sluit af met tekens die erop wijzen dat het je lukt de deugd in praktijk te brengen en tekens die erop wijzen dat je nog wat oefening kunt gebruiken. De *affirmatie* tot slot is een spreuk die je helpt je te herinneren de betreffende deugd in de praktijk te brengen.

We nemen het boek ter hand aan de hand van de zeven hoofdzonden en de bijbehorende deugden. De zeven hoofdzonden zijn: gulzigheid, wellust, afgunst, hoogmoed, luiheid, woede en hebzucht. De zeven deugden: wijsheid, rechtvaardigheid, matigheid, moed, geloof, hoop en naastenliefde. Wat is er over deze deugden te lezen in het boek?

Wijsheid is als deugd in het boek niet te vinden, maar misschien ben je wel wijs als je alle andere zes deugden in ere houdt?

Rechtvaardigheid vinden we wel keurig bij de R. Het citaat dat erbij hoort luidt: "Iemand die karakter toont en onderscheidingsvermogen heeft, die rechtvaardig is, de waarheid spreekt en zich met zijn eigen zaken bemoeit, van zo iemand houdt de wereld.", zo is te lezen in de Dhammapada, een heilig Boeddhistisch geschrift.

Matigheid is ook in het boek te vinden. Wat is matigheid? Matigheid geeft evenwicht in je leven. Het betekent dat je alles met mate doet. Steeds huiswerk maken of steeds spelen is geen matigheid. Matigheid zorgt ervoor dat we geen speelbal zijn van

onze verlangens. Ook moed wordt uitgebreid besproken. Waarom zou je moed in de praktijk brengen?

Moedig zijn is het beste dat je kunt doen als je bang of onzeker bent. Zonder moed zou iedereen alleen maar doen wat gemakkelijk is. Je moed helpt je om grootse daden te verrichten.

Zowel *geloof* als *hoop* zijn niet in het boek te vinden. Wel de deugd *idealisme*. Dat lijkt me een deugd die zowel geloof als hoop in zich

heeft. Idealisme dus: Hoe breng je dat in de praktijk? "Je visualiseert prachtige mogelijkheden. Misschien zie je voor je hoe je wilt zijn als je groot bent. Er zijn bijna altijd wel mensen die zeggen dat je je droom nooit zult verwezenlijken. Als je idealisme in praktijk brengt, maak je een plan en daar houd je je aan, wat er ook gebeurt. Als je gelovig bent kun je God om leiding vragen. Zorg ervoor dat je doet wat je zegt. Zorg bijvoorbeeld niet dat je vrede belangrijk vindt om vervolgens met iedereen te gaan knokken. De deugden beoe-

fenen is een fantastische manier om een ideale werkelijkheid te scheppen."

Naastenliefde staat er wel weer in. "Hoe breng je naastenliefde in praktijk als er een nieuw kind in je klas komt dat er eenzaam uitziet, als je hond klitten in zijn vacht heeft of je moeder er de laatste tijd moe uitziet? Tekens van succes zijn als je iets doet om een ander gelukkig te maken, mensen die anders zijn accepteert en je verbondenheid met de schepping ervaart. Je moet nog oefenen in naastenliefde als je anderen plaagt of belazert, dieren slecht behandelt of vergeet dat je deel uitmaakt van de goddelijke schepping en dat alles en iedereen recht heeft op naastenliefde." De affirmatie die erbij hoort past naadloos bij wat pleegouders drijft: "Ik ben liefdevol. Ik ben op de uitkijk naar manieren om andere mensen te helpen. Ik toon naastenliefde voor ieder mens en dier dat ik zie. Ik voel steeds mijn verbondenheid met de schepping."

Dit boek heeft de toets der kritiek doorstaan: een mooie, praktische, nuttige aanvulling voor de boekenkast van elke pleegouder! ●

(1) Het grote deugdenboek voor ouders en kinderen door Linda Kavelin-Popov, Dan Popov en John Kavelin, Uitgeverij de Zaak, ISBN 9077770011, € 20,-. Meer informatie: www.uitgeverijdezaak.nl.

(2) Alle informatie over de Stichting Virtues Project Nederland (SVPN) op www.virtuesproject.nl.